

РЕШЕНИЕ

№ 6461

гр. София, 08.11.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, VI КАСАЦИОНЕН СЪСТАВ,
в публично заседание на 08.10.2021 г. в следния състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Евгения Иванова

ЧЛЕНОВЕ: Маруся Йорданова

Цветанка Паунова

при участието на секретаря Гергана Мартинова и при участието на прокурора Куман Куманов, като разгледа дело номер **6683** по описа за **2021** година докладвано от съдия Цветанка Паунова, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 285, ал. 1 от Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража (ЗИНЗС) във вр. с чл. 208 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс (АПК).

Образувано е по касационна жалба на С. Г. Р., настанен в Затвора – [населено място], чрез пълномощник адв. С., против решение № 2980 от 10.05.2021г., постановено по адм. дело № 5470/2020г. по описа на Административен съд София-град, 9-ти състав. С това съдебно решение е отхвърлен иска на С. Г. Р., настанен в Затвора – [населено място], срещу Главна дирекция „Изпълнение на наказания“ за заплащане на обезщетение за претърпени неимуществени вреди в размер на 10 000 лева за периода от 11.07.2018г. до 17.06.2020г. ведно със законната лихва за забава върху сумата, считано от 11.07.2018г. до 17.06.2020г., вследствие на лошите условия в Затвора – [населено място] и в Следствения арест на [улица], като ищецът е осъден да заплати по сметка на АССГ сумата от 590 лева – депозит за вещо лице и възнаграждение за преводач.

С доводи, че обжалваното решение е незаконосъобразно, необосновано и постановено при съществени процесуални нарушения касаторът претендира неговата отмяна и уважаване изцяло на предявените искиви претенции.

Ответникът – Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ (ГДИН), чрез процесуален представител юрк. М., взема становище за неоснователност на касационната жалба.

Представителят на Софийска градска прокуратура дава заключение за неоснователност на касационната жалба.

Административен съд София-град, VI-ти касационен състав, като прецени събраните по делото доказателства и доводите на страните, приема за установено следното:

Касационната жалба е допустима, тъй като е подадена от надлежна страна и в срока по чл. 211, ал. 1 от АПК.

Разгледана по същество е неоснователна по следните съображения:

При установените релевантни за спора факти, правните изводи на съда за неоснователност на предявения иск за обезщетение са правилни и се споделят изцяло от настоящата инстанция, която, на основание чл. 221, ал. 2, пр. последно АПК, препраща към тях. От правна страна са изложени подробни мотиви, като са обсъдени националните разпоредби в светлината на европейското право, които мотиви се споделят от настоящия състав на касационната инстанция.

С нормата на чл. 284, ал. 1 от ЗИНЗС е предвидена отговорност на държавата за вредите, причинени на лишени от свобода и задържани под стража от специализираните органи по изпълнение на наказанията в резултат на нарушения на чл. 3. Последната разпоредба въвежда забрана осъдените и задържаните под стража да бъдат подлагани на изтезания, на жестоко, нечовешко или унижително отношение.

За квалифицирането на едно бездействие като незаконосъобразно е необходимо да бъде установено неизпълнение на фактическо действие от страна на административен орган или длъжностно лице от администрацията, като е необходимо да съществува нормативно установено задължение за изпълнение на това действие. Според чл. 3 от ЗИНЗС осъдените и задържаните под стража не могат да бъдат подлагани на изтезания, на жестоко, нечовешко или унижително отношение. За нарушение на ал. 1 се смята и поставянето в неблагоприятни условия за изтърпяване на наказанието лишаване от свобода или задържането под стража, изразяващи се в липса на достатъчно жилищна площ, храна, облекло, отопление, осветление, проветряване, медицинско обслужване, условия за двигателна активност, продължителна изолация без възможност за общуване, необоснована употреба на помощни средства, както и други подобни действия, бездействия или обстоятелства, които уронват човешкото достойнство или пораждат чувство на страх, незащитеност или малоценност – чл. 3, ал. 2 от ЗИНЗС. Тълкуването на посочените разпоредби налага извод, че е установено задължение за затворническата администрация за осигуряване на благоприятни условия за изтърпяване на наказанието „лишаване от свобода“ и мярката „задържане под стража“.

По силата на общите принципи, уреждащи прилагането на чл. 3 ЕКПЧОС, администрацията на затворите е длъжна да осигури нормални условия за пребиваване в местата за лишаване от свобода. ЕКПЧОС е ратифицирана от Република България, поради което и на основание чл. 5, ал. 4 от Конституцията има пряко действие и съставлява част от националното право, т.е. спазването на принципите на чл. 3 от Конвенцията представлява задължение, пряко произтичащо от закон по смисъла на чл. 256 от АПК.

При неизпълнение на това задължение за държавата възниква отговорността да изплати обезщетение съобразно доказаните вреди.

В случая първоинстанционният съд, след анализ на събраните по делото доказателства, вкл. приетата съдебно-техническа експертиза и разпит на свидетел, обосновава е приел за недоказани твърденията на ищеца, че по време на престоя му в

следствия арест на [улица] /в исковия период 11.07.2018г. – 25.04.2019г./, както и след преместването му в Затвора – [населено място], е бил поставен в неблагоприятни условия, които водят до нечовешко и унижително отношение и които обуславят нарушение на чл. 3, ал. 1 от ЗИНЗС. По делото не са ангажирани доказателства, че по време на престоя на ищеца в следствия арест е бил настанен в пренаселена килия, че му е доставяна некачествена храна, че не е имал място за раздвижване, достатъчно достъп до естествена светлина и чист въздух, няма и доказателства храната да е била с лошо качество. Липсват доказателства, че в килията, в която е бил настанен ищецът, не е имало санитарен възел и постоянно течаща топла и студена вода. Първоинстанционният съд е направил законосъобразен извод, че от събраните по делото писмени доказателства не може да се установи, че условията в следствия арест са били неблагоприятни и че освен пряко водещи до унижително и недостойно отношение към ищеца, са довели и до заплахата за неговото здраве поради липса на въведени елементарни хигиенни стандарти. За да достигне до този извод съдът се е позовал на становище от ответника /л. 42 от адм. дело № 5470/2020г. на АССГ/, в което се съдържат подробни данни за жилищната площ, мебелировката и санитарния възел в спалното помещение; качеството на храната; условията, при които се осъществява дезинфекция на помещенията; указан е начинът на пропускането на въздух и светлина, както и редът за престой на открито. Становището представлява официален удостоверителен документ, който не е бил оспорен по надлежния ред и законосъобразен е кредитиран от съда при формиране на фактическите му и правни изводи.

По отношение на периода след преместването на ищеца в Затвора – [населено място] първоинстанционният съд е изложил подробни и задълбочени мотиви защо приема за недоказани твърденията му, че е бил настанен в пренаселена килия /при положение че за период от година и половина след настаняването му в Затвора – [населено място] ищецът е бил настанен сам в килия/, както и че администрацията на затвора не е полагала усилия да се пребори с вредителите в килията му, тъй като по делото е доказана периодична дезинфекция на килията от вредители. Съдът е приел също така, че липсват каквито и да било доказателства, че на ищеца не му е било осигурено право да се раздвижва или че е стоял на отворен прозорец и му е било студено. Настоящият състав на касационната инстанция напълно споделя мотивите на първоинстанционния съд и не намира за нужно да ги преповтаря. По делото не са доказани незаконнообразни бездействия на администрацията на О. и на Затвора [населено място], свързани с неосигуряване на благоприятни условия за изтърпяване на наказанието „лишаване от свобода“ и мярката „задържане под стража“, които да са довели до причиняване на болки и страдания у ищеца, да са породили емоционално и морално страдание, стрес и безпокойство, унижение на достойнството му.

Като е достигнал до извод, че не е налице елемент от фактическия състав на чл. 284 от ЗИНЗС, тъй като не е доказано бездействие на длъжностни лица на ответника да осигурят нормални условия за пребиваване в ареста и в затвора през посочения в исквата молба период, т.е. не е доказано бездействие в нарушение на чл. 3 от ЗИНЗС, и е отхвърлил исковите претенции като неоснователни, първоинстанционният съд е постановил законосъобразно и правилно решение, което следва да бъде оставено в сила.

Водим от горното и на основание чл. 221, ал. 2, предл. 1 от АПК, Административен съд София-град, VI-ти касационен състав,

РЕШИ:

ОСТАВЯ В СИЛА решение № 2980 от 10.05.2021г., постановено по адм. дело № 5470/2020г. по описа на Административен съд София-град, 9-ти състав.
Решението е окончателно.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: